

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET ALKOVIĆ PROTIV CRNE GORE

(Predstavka br. 66895/10)

Presuda

STRAZBUR

5. decembar 2017. godine

Ova presuda će postati konačna pod okolnostima predviđenim članom 44 stav 2 Konvencije. Može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Alković protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje), na zasjedanju Vijeća u sastavu:

Robert Spano, *Predsjednik*,
Julia Laffranque,
İşıl Karakaş,
Nebojša Vučinić,
Paul Lemmens,
Valeriu Griţco,,
Stéphanie Mourou-Vikström, *sudije*,

i Stanley Naismith, *registrar Odjeljenja*

Nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost, dana 14. novembra 2017. godine,

donosi sledeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je pokrenut predstavkom (br. 66895/10) protiv Crne Gore koju je Sudu, u skladu sa članom 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: "Konvencija"), podnio crnogorski državljanin, g-din Rizo Alković (u daljem tekstu: "podnosilac predstavke"), 9. novembra 2010. godine.

2. Podnosioca predstavke je zastupala g-đa S. Lompar, advokat iz Podgorice. Vladu Crne Gore (u daljem tekstu: "Vlada") je zastupala njihova zastupnica, g-đa V. Pavličić.

3. Podnosilac predstavke je naveo, konkretno, da vlasti nijesu sprovele efikasnu istragu serije etnički i/ili religijski motivisanih napada na njega koje su počinili pojedinci između 26. maja i 22. septembra 2009. godine.

4. Dana 14. decembra 2015. godine, predstavka je komunicirana Vladi.

5. Dana 23. marta 2016. godine, na osnovu člana 36 stav 2 Konvencije i Pravila 44 stav 3 Pravilnika Suda, predsjednik Odjeljenja je omogućio Evropskom centru za zaštitu prava Roma da se umiješaju kao treća strana u postupku.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

6. Podnosilac predstavke je rođen 1960. godine. Trenutno živi u Belgiji, ali je u vrijeme dešavanja spornih događaja živio u Podgorici, Crna Gora.

7. Podnosilac predstavke je Rom i musliman. Neodređenog datuma 2006. godine podnosilac predstavke i njegova porodica su se preselili u stan u zgradi sagrađenoj za socijalno ugrožene porodice. Po navodima podnosioca predstavke, zbog konstantnih napada u kojima su oštećeni njegov automobil i stan, čiji počinioци nijesu nikada nađeni, instalirao je kamere ispred stana.

A. Događaji između 26. maja i 22. septembra 2009. godine i postupci koji su uslijedili

8. Dana 26. maja 2009. godine, komšija podnosioca predstavke, Y, je na televiziji gledao kik-boks meč crnogorskog i bosanskog takmičara. Podnosilac predstavke je čuo razgovor u susjednom stanu jer su balkonska vrata njegovog i stana lica Y (susjednog) bila otvorena. Kada se kikkбокser iz Bosne pojavio sa svojim trenerima, svi su bili muslimani, lice Y je navodno reklo da bi zaklao jednog od njih, a lice X, drugi susjed, je omalovažavao kikkбокsera iz Bosne zbog turskog porijekla. Prema navodima podnosioca predstavke, lice X je napustilo stan lica Y u određenom trenutku i otišao do auta iz kojeg je uzeo pušku. Lice Y je rekao “okreni je u lijevo” što je u pravcu terase podnosioca predstavke. Nakon toga je uslijedilo devet do deset hitaca i lice Y je uputilo riječi omalovažavanja prema “Turskoj majci” podnosioca predstavke. Lica X i Y i porodica lica Y su nakon toga pokupili čaure sa tla.

9. Dana 9. septembra 2009. godine, tri komšinice V (supruga lica Y), S i B su razgovarale na susjednoj terasi. Kako je bio na svojoj terasi, podnosilac predstavke je čuo čitav razgovor. Lice V je rekla da se bori sa “*bubašvabama, žabama, gnjidama i vaškama i svim sličnim vrstama*” “*od ovija gabeljčina*”. V je nastavila govoreći da B. i S. “*treba da uzmu čekić i kosijer i da bi ona upotrijebila sjekiru*”. S je odgovorila da “*njeni [ljudi] nose mačeve*”. V je rekla da i sjekira može poslužiti. S je odgovorila “*ne, ne, on je musliman, ja imam mač*”. B je odgovorila “*valja što god prije stigne*”. V je glasno rekla “*sjekira, sjekira, kosijer, kao oni što se koriste za svinje*”.

10. Dana 15. septembra 2009. godine Y se svađao sa M, drugim komšijom, kada se X pridružio i rekao, između ostalog, da “*ako se razbijesnim*” “*ubit ću ka psa i tebe i brata ođe*”, očigledno pokazujući na stan podnosioca predstavke, dodajući “*cigane glibavi*” i “*ovo smeće*”. Ovo je posvjedočio i brat lica M, lice D. Nejasno je iz spisa predmeta da li je podnosilac predstavke bio prisutan tokom svađe ili je čuo o tome na drugi način.

11. Dana 22. septembra 2009. godine, na dan Ramazan Bajram, vjerski praznik koji su slavili podnosilac predstavke i njegova porodica, nacrtan je veliki krst na vrata stana podnosioca predstavke, i na zidu pored je bila ispisana velika poruka “*seli se, usko će ti biti*”. Podnosilac predstavke je

pozvao policiju koja je došla i fotografisala krst i poruku. Istog dana, podnosilac predstavke je podnio krivičnu prijavu policiji protiv porodica lica X., Y., S. i B., i još jedne porodice koja je živjela u zgradi.

12. Između 19. i 22. oktobra 2009. godine, policija je saslušala lica X, Y, V, B, M, D i troje drugih komšija.

13. Lica X, Y, V, i B su poricali navode podnosioca predstavke. Lica X i Y su takođe poricali da su gledali meč zajedno, a lice Y je naveo da se sve što je rekao odnosilo na kik-boksera iz Bosne. Oba lica, X i Y su potvrdili da su čuli pucanj ali su rekli da ne znaju ko je pucao. Y i njegova djeca su zaista pokupili prazne čaure sa zemlje, ne da bi bilo što sakrili, već zbog toga što je djeci bilo interesantno da se igraju sa čaurama. Ni X ni Y nijesu znali ko je odgovoran za incident od 22. septembra 2009. godine, ali su sumnjali na samog podnosioca predstavke.

14. Lice V je navelo da se rasprava od 9. septembra 2009. godine odnosila na drugu osobu koju je policija tražila u tom periodu zbog različitih napada, i da su oni diskutovali o tome kako bi se branili u slučaju napada. Lice B je poricalo da je bilo u stanu lica V tom prilikom.

15. Lice M je potvrdilo da je tokom rasprave sa licem Y, X došao i rekao da ako se razbijesni, “*napraviću dženezu i vama a i ovom ciganinu*”, pokazujući u pravcu stana podnosioca predstavke. M je pretpostavio da je mislio na podnosioca predstavke. Lice D je potvrdilo izjavu lica M.

16. Drugo dvoje komšija nijesu znali za bilo kakve konflikte između komšija, ili da se bilo ko loše ophodio prema podnosiocu predstavke ili ga vrijeđao na nacionalnoj osnovi. Nijesu znali ko bi mogao biti odgovoran za incident od 22. septembra 2009. godine. Treći komšija, N. L. je potvrdio navode podnosioca predstavke u vezi sa drugim incidentom (vidjeti donji stav 30(b)).

17. Dana 26. oktobra 2009. godine spisi predmeta su dostavljeni Osnovnom državnom tužilaštvu kako bi se izvršila procjena da li je bilo elemenata krivičnog djela ugrožavanja sigurnosti.

18. Dana 18. novembra 2009. godine podnosilac predstavke je podnio krivičnu prijavu Višem državnom tužilaštvu u Podgorici u vezi sa gore navedenim događajima. Podnio je prijavu protiv lica X, Y, V, S i B zbog izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti (u daljem tekstu: “zločin iz mržnje”) u vezi sa diskriminacijom, rasnom i drugom (vidjeti donje stavove 38-39). Takođe je priložio relevantni video materijal.

19. Dana 24. novembra 2009. godine Više državno tužilaštvo je odbacilo prijavu na osnovu toga što nije bilo elemenata zločina iz mržnje ili bilo kojeg drugog krivičnog djela u njihovoj nadležnosti. Podnosilac predstavke je obaviješten da može da preuzme gonjenje kao “subsidiarni tužilac” i da su spisi predmeta već proslijeđeni Osnovnom državnom tužilaštvu 26. oktobra 2009. godine (vidjeti gornji stav 17).

20. Dana 25. novembra 2009. godine Osnovno državno tužilaštvo sačinilo je službenu zabilješku utvrđujući da se sporni izrazi od 26. maja, kao i od 9. septembra 2009. godine, koji se odnose na upotrebu mačeva i sjekira, nijesu odnosili na podnosioca predstavke ni na bilo koga njemu bliskog, i da se incident od 15. septembra 2009. godine ne može smatrati prijetnjom. Zaključeno je da ni jedan od ova tri događaja nije uključivao elemente ugrožavanja bezbjednosti, niti bilo kog drugog krivičnog djela koje može biti predmet gonjenja po službenoj dužnosti. Ipak, incident od 22. septembra 2009. godine, može se smatrati kao ugrožavanje bezbjednosti. Dana 27. novembra 2009. godine Osnovno državno tužilaštvo je zatražilo od policije da preduzme mjere kako bi pronašli počinioca. Istovremeno, policija je obaviještena da će se krivična prijava podnosioca predstavke po ovom osnovu čuvati dok se ne nađe počinitelj, odnosno do 22. septembra 2012. godine kada gonjenje za to krivično djelo postaje zastarjelo. Dana 31. decembra 2009. godine Osnovni državni tužilac je obavijestio podnosioca predstavke o ovome, kao i o činjenici da može podnijeti krivičnu prijavu protiv konkretnih lica uz valjane dokaze.

21. Dana 14. decembra 2009. godine podnosilac predstavke je podnio zahtjev za sprovođenje istrage Višem sudu u Podgorici. Priložio je relevantni video materijal i predložio da sud sasluša određeni broj komšija, uključujući osumnjičene.

22. Dana 17. marta 2010. godine Viši sud je odbio zahtjev zbog nedostatka dokaza. Konkretno, utvrđeno je da je priloženi video materijal neprihvatljiv jer je pribavljen bez prethodne sudske naredbe, i sud je primijetio da su osumnjičeni susjedi poricali da se ono što su rekli odnosilo na podnosioca predstavke. Dalje je utvrđeno da podnosilac predstavke nije podnio bilo kakve dokaze vezano za incident od 22. septembra 2009. godine, niti je tada pozvao policiju da dođe na lice mjesta i "sakupi neophodan materijal za dalju analizu" kako bi potvrdio njegove sumnje.

23. Dana 26. marta 2010. godine podnosilac predstavke je uložio žalbu protiv ove odluke. On je naveo, konkretno, da je 22. septembra 2009. godine pozvao policiju, koja je samo fotografisala lice mjesta. Činjenica da oni zapravo i nijesu uradili što je trebalo ni u kom slučaju nije bila njegova greška, jer nije bilo na njemu da govori policiji što da radi, već samo da podnese krivičnu prijavu, što je i uradio.

24. Dana 31. maja 2010. godine Apelacioni sud je odbio njegovu žalbu zbog nedostatka dokaza, u suštini potvrđujući obrazloženje Višeg suda. Time, sud je utvrdio da prigovori podnosioca predstavke na sakupljanje dokaza od strane policije "ne mogu biti predmet procjene tog suda".

25. Dana 19. jula 2010. godine podnosilac predstavke je podnio ustavnu žalbu. Tvrdio je, *inter alia*, da zbog toga što domaći organi nijesu zaštitili njega i njegovu porodicu, oni moraju da se iseles iz stana (vidjeti donji stav 35). Pozvao se na pravo na privatni život, pravo na djelotvoran pravni lijek i na zabranu diskriminacije.

26. Dana 25. marta 2014. godine Ustavni sud je odbio ustavnu žalbu podnosioca predstavke. Smatrao je da treba da bude ispitana na osnovu člana 6 i člana 14 Konvencije i odgovarajućih članova Ustava Crne Gore, i utvrdio da nije bilo povrede bilo kojeg od njih.

27. Dana 7. aprila 2016. godine, kada je u pitanju incident od 22. septembra 2009. godine, policija je obavijestila Osnovno državno tužilaštvo da “su postupili po krivičnoj prijavi [podnosioca predstavke] i preduzeli mjere u skladu sa njihovim ovlaštenjima, posvećujući značajno vrijeme [prijavi]. Tokom sprovođenja ovih radnji, [oni] nijesu pronašli materijalne dokaze koji bi nesumnjivo ukazali na počinioca ovog krivičnog djela”.

B. Ostale relevantne činjenice

28. Vlada je dostavila informaciju iz krivične evidencije podnosioca predstavke iz koje se vidi da je bio osuđivan za manja krivična djela 1981., 1990. i 2002. godine. Za svako od ovih djela je bio uslovno osuđen.

29. Dana 20. decembra 2007. godine podnosilac predstavke je slavio Bajram. Lica X i Y su tvrdili pred domaćim sudovima da je podnosilac predstavke slavio na neprikladan način puštajući glasnu muziku od ranih jutarnjih časova, pucanjem u vazduh i pozivajući Turke i Vehabije na džihad. Takođe je navodno pokušao da udari X kopljem od zastave. Podnosilac predstavke je tvrdio da su lica X i W (suprug nećake lica X) vrijeđali njega i njegovu porodicu, dok ga je lice X pljunulo, uzvikujući pogrdne izraze i gađajući ga kamenjem, što je prouzrokovalo manje fizičke povrede. Dana 30. septembra 2008. godine podnosilac predstavke je proglašen krivim zbog narušavanja javnog reda i mira na način što je ispalio nekoliko metaka u vazduh iz startnog pištolja 20. decembra 2007. godine. Osuđen je na 10 dana zatvora i pištolj mu je oduzet. Odluku je potvrdio drugostepeni organ 23. decembra 2008. godine. U odnosu na isti incident, 29. jula 2008. godine X i W su optuženi za nasilničko ponašanje prema podnosiocu predstavke. Tokom postupka, vještak medicinske struke je izjavio da je podnosilac predstavke imao nagnječenje lijevog dijela potiljka, što se može okvalifikovati kao laka tjelesna povreda u vrijeme kada je nanijeta. Vještak medicinske struke je izjavio da je povreda izazvana tupim predmetom, moguće “većim kamenom”, i da nije mogla biti izazvana pijeskom ili “kamenjem veličine graška”. Dana 24. maja 2011. godine, nakon što je predmet vraćen na ponovno postupanje, prvostepeni sud je oslobodio lica X i W, smatrajući da nije dokazano da su oni počinili krivično djelo.

30. Podnosilac predstavke je prijavio sledeće događaje policiji, ali bez uspjeha: (a) dana 6. oktobra 2008. godine nepoznata osoba je bacila ciglu i slomila jedan od prozora na njegovom stanu; (b) dana 11. septembra 2009. godine S i njen muž Z pokušali su da udare parkirani automobil podnosioca predstavke njihovim kolima; ovo je potvrdio drugi komšija, N.L. koji je bio

svjedok ovom događaju i kojeg je policija ispitivala u oktobru 2009. godine (vidjeti gornji stav 16); (c) dana 16. oktobra 2009. godine S je glasno pitao Y da li će da “zakolje” nekog, a on je odgovorio da hoće, pri čemu su obojica gledali u podnosioca predstavke; S je rekao da bi “uprljao [njegov] auto tim čovjekom”; (d) dana 19. decembra 2009. godine nepoznata osoba je ispalila par hitaca ispred stana podnosioca predstavke, ispod dječje spavaće sobe; podnosilac predstavke je dostavio policiji osam čaura koje je našao na podu; (e) dana 1. januara 2010. godine, kratko nakon ponoći, X je bacao petarde na auto podnosioca predstavke i polomio šoferšajbnu; takođe je bacio staklenu bocu na podnosioca predstavke i metalnu šipku na njegovog sina uz puno psovki sa prijetnjama da će ih sve poklati; nakon čega su uslijedili pucnji.

31. Dana 21. oktobra, 23. oktobra i 30. oktobra 2009. godine, X, V i M.Ć. podnijeli su krivične prijave protiv podnosioca predstavke zbog uvreda i provokacija koje im je uputio, i zbog puštanja glasne muzike i pozivanja Turaka i Vehabija na džihad. Dana 25. decembra 2009. godine Osnovni državni tužilac je odbacio ove prijave.

32. Dana 24. aprila 2010. godine Osnovni sud u Podgorici je proglasio podnosioca predstavke krivim zbog snimanja lica Y bez ovlaštenja i zbog prisluškivanja i osudio ga na 40 dana zatvora, odnosno uslovnu kaznu od godinu dana. Ovu presudu je potvrdio Viši sud 15. oktobra 2010. godine. Dana 26. decembra 2012. godine Ustavni sud je odbio ustavnu žalbu podnosioca predstavke po ovom pitanju.

33. Dana 7. maja 2010. godine podnosilac predstavke je kažnjen sa 800 eura u prekršajnom postupku za izazivanje osjećaja ugroženosti lica V., koja odluka je potvrđena 7. jula 2010. godine.

34. Dana 26. maja 2010. godine podnosilac predstavke je podnio krivičnu prijavu protiv lica X Osnovnom državnim tužilaštvu, navodeći da mu je u avgustu i septembru 2009. godine prijetio da će “otkinuti cigansku glavu [podnosioca predstavke] i nabiti je na kolac”. Dana 27. jula 2010. godine zamjenik Osnovnog državnog tužioca je odbacio krivičnu prijavu. Dana 12. avgusta 2010. godine podnosilac predstavke je podnio optužni predlog protiv lica X, kojeg je Osnovni sud oslobodio 7. juna 2011. godine. Sud je utvrdio da je X zaista izgovorio sporne riječi pred svjedokom, i da su riječi mogle dovesti do toga da se podnosilac predstavke osjeća uplašeno i nesigurno, ali sud nije mogao prihvatiti “da je [podnosilac predstavke] uzeo ove riječi za ozbiljno, pogotovo s obzirom da ni svjedok, koji je bio jedini koji je čuo riječi, nije uzeo ove riječi za ozbiljno, zbog čega je o tome obavijestio podnosioca predstavke tek dva mjeseca kasnije”. Ovu odluku je potvrdio Viši sud 7. marta 2012. godine.

35. Dana 6. jula 2010. godine lice X je prijetilo ćerki podnosioca predstavke da će je ubiti i sve ih je psovao, sa rukama ispruženim prema njenom vratu. Djevojka se očigledno onesvijestila i u nesvjesnom stanju je primljena u bolnicu. Istog dana podnosilac predstavke i njegova porodica su

se iselili iz stana. Navodno su štrajkovali glađu naredna dvadeset četiri dana tražeći pomoć od različitih državnih institucija.

II. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

A. Krivični zakonik Crne Gore (objavljen u “Sl. listu RCG”, br. 70/03, 13/04, 47/06, i “Sl. listu CG”, br. 40/08, 25/10, 73/10, 32/11, 64/11, 40/13, 56/13, 14/15, 42/15, 058/15 i 044/17)

36. Članovima 168, 370 i 443 ovog Zakonika su predviđena krivična djela ugrožavanje bezbjednosti drugih lica, podsticanja na etničku, rasnu i vjersku mržnju i diskriminaciju, rasnu ili bilo koju drugu.

37. Članom 168 je predviđeno, *inter alia*, da ko ugrozi sigurnost nekog lica prijetnjom da će napasti život ili tijelo tog lica ili njemu bliskog lica, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine. Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini prema više lica ili ako je djelo izazvalo uznemirenost građana ili druge teške posledice, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

38. Članom 370 je predviđeno, *inter alia*, da ko javno podstiče na nasilje ili mržnju prema grupi ili članu grupe koja je određena na osnovu rase, boje kože, religije, porijekla, državne ili nacionalne pripadnosti kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina. Ako je djelo učinjeno ugrožavanjem sigurnosti učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

39. Članom 443 je predviđeno, *inter alia*, da svako ko na osnovu razlike u rasi, boji kože, nacionalnosti, etničkom porijeklu ili nekom drugom ličnom svojstvu krši osnovna ljudska prava i slobode, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

B. Zakonik o krivičnom postupku iz 2003. godine (objavljen u “Sl. listu RCG”, br. 71/03, 07/04, 47/06, i 57/09)

40. Članovima 19, 20, 44, 45, 59 i 243, uzevši skupa, je predviđeno, *inter alia*, da se formalni krivični postupak može pokrenuti na zahtjev ovlašćenog tužioca. Kada su u pitanju djela za koja je predviđeno gonjenje po službenoj dužnosti, ovlašćeni tužilac će biti Državni tužilac. Ipak, njegovo ovlašćenje da odlučuje da li da podigne optužnicu je ograničeno principom zakonitosti, kojim se zahtijeva da mora da postupa kada god postoji osnovana sumnja da je počinjeno krivično djelo za koje se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti. Za krivična djela za koja se goni po privatnoj tužbi, ovlašćeni tužilac je privatni tužilac.

41. Članom 59 je predviđeno da, kada Državni tužilac odluči da nema osnova za podizanje optužnice, on mora obavijestiti oštećenog o toj odluci,

kao i o tome da on ima pravo da preuzme gonjenje kao “oštećeni kao tužilac”, u roku od osam dana od dana prijema obavještenja o toj odluci.

C. Zakonik o krivičnom postupku iz 2009. godine (objavljen u “Sl. listu CG” br. 57/09, 049/10, 047/14, 002/15, 035/15 i 058/15)

42. Ovaj Zakonik je stupio na snagu 1. septembra 2011. godine i time stavio van snage prethodni Zakonik (osim poglavlja XXIX, koje nije relevantno za konkretni predmet).

43. Članovima 437 i 438 predviđena je mogućnost da Vrhovni državni tužilac podnese zahtjev za zaštitu zakonitosti, ili po službenoj dužnosti ili na predlog u tom smislu koji podnese optuženi osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju od godinu dana ili duže.

D. Zakon o obligacionim odnosima iz 2009. godine (objavljen u “Sl. listu CG”, br. 47/08 i 04/11)

44. Članovima 148 i 149 su predviđeni različiti osnovi za traženje nadoknade za materijalnu i nematerijalnu štetu uključujući povredu prava ličnosti. Konkretno, članom 148 (1) je predviđeno da ko drugome prouzrokuje štetu dužan je da je naknadi, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

45. Članovima 206-207 je predviđeno da svako ko pretrpi fizičke ili duševne bolove kao posljedicu povrede prava ličnosti ima pravo da traži novčanu naknadu pred građanskim sudom i dodatno, da zahtijeva druge oblike naknade “koja može biti odgovarajuća” za dodjelu adekvatne nematerijalne naknade. Ovaj Zakon je stupio na snagu 15. avgusta 2008. godine.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANOVA 8 i 14 KONVENCIJE

46. Podnosilac predstavke se žalio na osnovu članova 8 i 14 Konvencije u vezi propusta državnih organa da efikasno sprovedu istragu serije etnički i/ili vjerski motivisanih napada protiv njega koje su počinili pojedinci između 26. maja i 22. septembra 2009. godine. Sud smatra odgovarajućim da ispita žalbe podnosioca predstavke na osnovu člana 8 u vezi sa članom 14 (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Škorjanec protiv Hrvatske*, br. 25536/14, stav 38, ECHR 2017 (izvodi)).

47. Relevantni članovi glase kako slijedi:

Član 8

“1. Svako ima pravo na poštovanje svog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske.

2. Javne vlasti se neće miješati u vršenje ovog prava sem ako to nije u skladu sa zakonom i neophodno u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbjednosti, javne bezbjednosti ili ekonomske dobrobiti zemlje, radi sprječavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.”

Član 14

“Uživanje prava i sloboda predviđenih ovom Konvencijom obezbjeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko i drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.”

48. Vlada je osporila navode podnosioca predstavke.

A. Prihvatljivost

49. Vlada je tvrdila da podnosilac predstavke nije podnio zahtjev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom državnom tužiocu u skladu sa članovima 437 i 438 Zakonika o krivičnom postupku iz 2009. godine i/ili zahtjev za naknadu štete na osnovu članova 148-149 i 206-207 Zakona o obligacionim odnosima (vidjeti gornje stavove 43-45).

50. Podnosilac predstavke je tvrdio da je iscrpio sve djelotvorne domaće pravne lijekove. Konkretno, zahtjev za zaštitu zakonitosti nije bio djelotvoran pravni lijek, s obzirom da ga je mogao podnijeti samo nadležni državni tužilac a ne sami podnosilac predstavke ili njegov zastupnik. U svakom slučaju, podnosilac predstavke je podnio predstavku prije nego što je stupio na snagu Zakonik o krivičnom postupku iz 2009. godine i relevantni članovi na koje se Vlada poziva.

51. Relevantni opšti principi koji se tiču iscrpljivanja pravnih lijekova su iznijeti u presudi *Vučković i drugi protiv Srbije* (preliminarne primjedbe) [VV], br. 17153/11 i 29 drugih, stavovi 69-77, 25. mart 2014. godine. Konkretno, Sud mora ispitati da li je, u svim okolnostima konkretnog predmeta, podnosilac predstavke uradio sve što se razumno moglo od njega očekivati da iscrpi domaće pravne lijekove (vidjeti *İlhan protiv Turske* [VV], br. 22277/93, stav 59, ECHR 2000-VII). Od podnosioca predstavke koji je iscrpio sve pravne lijekove koji su očigledno djelotvorni i dovoljni, ne može se tražiti da takođe pokuša da iskoristi druge lijekove koji su takođe bili dostupni ali vjerovatno nijesu imali veće izgleda da budu uspješni (vidjeti *Aquilina protiv Malte* [VV], br. 25642/94, stav 39, ECHR 1999-III).

52. Vraćajući se na predmetni slučaj, Sud je već utvrdio da zahtjev za zaštitu zakonitosti nije djelotvoran pravni lijek, s obzirom da ga može

podnijeti jedino državni tužilac (vidjeti *Lepojić protiv Srbije*, br. 13909/05, stav 54, 6. novembar 2007. godine). Sud je utvrdio da nema razloga da odstupa od tog zaključka u konkretnom predmetu.

53. Sud je takođe uzeo u obzir navode koje je podnosilac predstavke iznio pred policijom i smatra da nema razloga da ispituje djelotvornost krivične prijave kao pravnog lijeka. Takođe ponavlja da se od podnosioca predstavke koji je iscrpio pravni lijek koji je očigledno djelotvoran i dovoljan ne može tražiti da pokuša da iskoristi i druge koji su bili dostupni ali vjerovatno nijesu imali veće izgleda da budu uspješni (vidjeti gornji stav 51 *in fine*). U ovim okolnostima, a ostavljajući po strani pitanje da li su građanski pravni lijekovi u suštini odgovarajući za žalbu podnosioca predstavke, Sud smatra da je podnošenjem krivične prijave podnosilac predstavke iscrpio djelotvorne domaće pravne lijekove i time bio oslobođen podnošenja dodatnog zahtjeva za naknadu. Stoga prigovori Vlade moraju biti odbijeni.

54. Sud primjećuje da žalba nije očigledno neosnovana u smislu člana 35 stav 3 (a) Konvencije. Dalje primjećuje da nije neosnovana po bilo kom drugom osnovu. Na osnovu toga mora biti proglašena prihvatljivom.

B. Osnovanost

1. Podnesci stranaka

(a) Podnosilac predstavke

55. Podnosilac predstavke nije podnosio dodatne komentare uz prvobitnu žalbu i podneske.

(b) Vlada

56. Vlada je osporavala žalbu podnosioca predstavke i iznijela da nije bilo povrede bilo kog člana sa tim u vezi. Konkretno, podnosilac predstavke je osoba koja je bila sklona konfliktima i nasilnom ponašanju i kršenju zakona, što je dokazano njegovim ranijim osudama (vidjeti gornji stav 28) i lošim odnosima sa komšijama. Isti ti susjedi su imali dobre odnose sa ljudima drugih nacionalnosti i vjeroispovijesti koji su živjeli u istoj zgradi, uključujući muslimane, što dokazuje da nije bilo rasne ili vjerske netolerancije u konkretnom predmetu.

57. Što se tiče događaja između 26. maja i 22. septembra 2009. godine, nadležni organi tužilaštva su postupili u skladu sa zakonom i donijeli potpuno obrazloženu odluku na osnovu sakupljenih podataka i, *inter alia*, disfunkcionalnih odnosa podnosioca predstavke sa njegovim komšijama. DVD koji je dostavio podnosilac predstavke se ne može koristiti kao validan dokaz, s obzirom da nije pribavljen u skladu sa zakonom i u svakom slučaju proizveden je 2003. godine i montiran mnogo kasnije.

58. Domaći organi su takođe postupili na odgovarajući način nakon incidenta od 20. decembra 2007. godine, što je za rezultat imalo podizanje optužnice protiv lica X i W (vidjeti gornji stav 29) i nakon krivične prijave podnosioca predstavke od 26. maja 2010. godine, koja je morala da bude odbačena zbog nedostatka elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti (vidjeti gornji stav 34). Izjave podnosioca predstavke da su državni organi različito tretirali njegovu krivičnu prijavu nijesu bile tačne, jer je nekoliko krivičnih prijava protiv njega odbačeno u istom periodu (vidjeti gornji stav 31).

59. Kada je u pitanju žalba na osnovu člana 14, podnosilac predstavke nije dostavio dokaze da je bilo situacije slične njegovoj gdje se prema strankama drugačije postupalo.

60. Vlada je takođe tvrdila da su podnesci treće strane bili uopšteni i nejasni (vidjeti donje stavove 61-62). Vlada je izjavila da su Romi u Crnoj Gori zaštićeni Ustavom, koji uključuje sve međunarodne pravne standarde kao i brojnim zakonima uključujući Zakon o zabrani diskriminacije i Zakon o zaštiti prava manjina. Crna Gora je takođe usvojila "Strategiju za poboljšanje situacije Roma i Egipćana 2012-2016" kojom je definisan čitav niz pravnih, političkih, ekonomskih, društvenih i drugih mjera i aktivnosti, i čiju implementaciju je nadgledala komisija sačinjena takođe od predstavnika Roma, Egipćana i NVO-a za te grupe. Vlada je dalje tvrdila da je Crna Gora radila na poboljšanju životnog standarda Roma, naročito njihovih uslova za život, izgradnjom brojnih stambenih jedinica u nekoliko gradova.

(c) Treća strana

61. Evropski centar za prava Roma (ERRC) se pozvao na različite međunarodne izvještaje i ankete u vezi odnosa između Roma i policije i povećanja nasilja prema Romima. Dodatno, anketa koju je sprovedla crnogorska NVO je pokazala da između 21% i 43,5% ispitanika ne bi željeli da imaju Rome za susjede, kolege ili šefove, kao i da nema Roma u državi uopšte. Crnogorsko krivično zakonodavstvo je izmijenjeno 2013. godine kako bi se diskriminacija uvela kao otežavajuća okolnost, ali nema pokazatelja da je ovo u praksi donijelo bilo kakve izmjene. Nije bilo dostupnih podataka o zločinima iz mržnje za period 2009 - 2014, jedini dostupni podatak je da u 2014. godini nije bilo kazni. ERRC je naveo da je Odbor Ujedinjenih Nacija za eliminaciju rasne diskriminacije primijetio da se u Crnoj Gori ozbiljni slučajevi rasne mržnje veoma često tretiraju kao prekršaj, a rijetko rezultiraju optužnicom, i da je ova činjenica naišla na kritike Evropske Komisije protiv rasizma i netolerancije još 2008. godine. ERRC je tvrdio da je ovo dovelo do institucionalnog rasizma.

62. Dalje su naveli da ranjive žrtve, kao što su Romi, navodeći rasno motivisano nasilje, nijesu bili u mogućnosti da dokažu osnovanu sumnju da su bili žrtve diskriminacije, naročito kada su uz to bili žrtve neefikasne

istrage koju su sprovodili domaći organi. Tvrdili su da propusti državnih organa da primijene odgovarajuće pravne i političke mjere otkrivaju institucionalni rasizam.

2. Procjena Suda

63. Relevantni principi kada je u pitanju član 8 su iznijeti u *Aksu protiv Turske* [VV], br. 4149/04 i 41029/04, stavovi 58-59, ECHR 2012; *Sandra Janković protiv Hrvatske*, br. 38478/05, stavovi 44-46, 5. mart 2009. godine; i *R.B. protiv Mađarske*, br. 64602/12, stavovi 78 i 81-84, 12. april 2016. godine; i, kada je u pitanju član 14, u *Nachova i drugi protiv Bugarske* [VV], br. 43577/98 i 43579/98, stav 145, ECHR 2005-VII; *Aksu, gore citiran*, stavovi 43-44, i, *mutatis mutandis*, *Šečić protiv Hrvatske*, br. 40116/02, stavovi 66-67, 31. maj 2007. godine.

64. Konkretno, Sud je prethodno utvrdio, u različitim kontekstima, da koncept privatnog života u smislu člana 8 Konvencije uključuje fizički i psihološki integritet (vidjeti, na primjer, *Von Hannover protiv Njemačke*, br. 59320/00, stav 50, ECHR 2004-VI) i takođe pokriva etnički identitet pojedinca (vidjeti *S. i Marper protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 30562/04 i 30566/04, stav 66, ECHR 2008, i *Ciubotaru protiv Moldavije*, br. 27138/04, stav 49, 27. april 2010. godine).

65. Iako je suštinski cilj člana 8 da zaštiti pojedince od arbitrarnog miješanja javnih vlasti, mogu postojati i pozitivne obaveze inherentne efikasnom poštovanju privatnog života, koje mogu uključivati usvajanje mjera u sferi odnosa između pojedinaca (vidjeti *Tavli protiv Turske*, br. 11449/02, stav 28, 9. novembar 2006. godine). U tom cilju, države moraju da održavaju i primjenjuju u praksi adekvatan pravni okvir koji pruža zaštitu od nasilnih postupaka privatnih lica (vidjeti *Isaković Vidović protiv Srbije*, br. 41694/07, stav 59, 1. jul 2014. godine). Štaviše, pozitivne obaveze države na osnovu člana 8 da osiguraju zaštitu fizičkog integriteta pojedinca, takođe se mogu proširiti na pitanje koje se odnosi na efikasnost krivične istrage (vidjeti *M.C. protiv Bugarske*, br. 39272/98, stav 152, ECHR 2003-XII). Sud ponavlja da, "kako bi se istraga smatrala 'efikasnom', treba u suštini da omogući da se dođe do utvrđivanja činjenica predmeta i do identifikovanja i kažnjavanja odgovornih. Ovo nije obaveza rezultata već sredstava" (vidjeti *Király i Dömötör protiv Mađarske*, br. 10851/13, stav 79, 17. januar 2017. godine).

66. Sud takođe ponavlja da je dio odgovornosti vlasti na osnovu člana 14, skupa sa članovima 2, 3 ili 8, da istraži postojanje moguće veze između rasističkih stavova i nasilnih postupaka (vidjeti, u odnosu na član 14 u vezi sa članom 2, *Nachova i drugi*, gore citirana, stav 161; u odnosu na član 14 u vezi sa članom 3, *Šečić*, gore citirana, stav 66, i *Abdu protiv Bugarske*, br. 26827/08, stav 44, 11. mart 2014. godine; i u odnosu na član 14 u vezi sa članom 8, *R.B.*, gore citirana, stav 84). Prema tome, gdje se pojavi bilo kakav dokaz o verbalnom zlostavljanju na rasnoj osnovi, mora biti

provjeren i, ukoliko se potvrdi, treba se sprovesti detaljna istraga svih činjenica kako bi se otkrili svi mogući rasistički motivi za nasilje (vidjeti *Balázs protiv Mađarske*, br. 15529/12, stav 61, 20. oktobar 2015. godine). Kao što je dobro poznato, u praksi je često jako teško dokazati rasističke motive. Obaveza tužene države da istraži moguće rasističke elemente u nasilnim postupcima jeste, ipak, obaveza koja se tiče upotrijebljenih sredstava više nego konkretnih postignutih rezultata. Organi vlasti moraju da urade ono što je razumno u tim okolnostima da sakupe i obezbijede dokaze, da iskoriste sva praktična sredstva za otkrivanje istine, i da donesu potpuno obrazloženu, nepristrasnu i objektivnu odluku, bez izostavljanja sumnjivih činjenica koje mogu ukazivati na zlostavljanje na rasnoj osnovi (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Škorjanec*, gore citirana, stav 57, i *Abdu*, gore citirana, stavovi 43-45, sa daljim uputstvima).

67. Sud na kraju ponavlja da njegov zadatak nije da mijenja nadležne domaće organe prilikom odlučivanja o najprikladnijoj metodi zaštite pojedinaca od napada na njihov lični integritet, već da razmotri, na osnovu Konvencije, odluke koje su ti organi donijeli prilikom izvršavanja svog ovlašćenja slobodne procjene (vidjeti *Sandra Janković*, gore citirana, stav 46).

68. Vraćajući se na predmetni slučaj, Sud prvo primjećuje da crnogorski zakonodavni okvir predviđa krivična djela ugrožavanje nečije sigurnosti, podstrekavanja na etničku, rasnu ili vjersku netrpeljivost ili diskriminaciju rasnu ili drugu. Sud dalje primjećuje da crnogorsko krivično pravo pravi razliku između krivičnih djela za koje gonjenje preuzima državni tužilac i krivičnih djela za koje se gonjenje preuzima od strane subsidijarnog tužioca. Takođe je predviđeno da oštećena strana djeluje kao subsidijarni tužilac. Kada su u pitanju krivična djela za koja krivično gonjenje preuzima državni tužilac, a kada on odbije da preduzme krivično gonjenje, po bilo kom osnovu, oštećena strana može preuzeti gonjenje kao subsidijarni tužilac. U tim okolnostima, Sud je zadovoljan da, u konkretnom predmetu, domaći zakonodavni okvir, kao takav, predviđa dovoljnu zaštitu (vidjeti *Isaković Vidović*, gore citirana, stav 62).

69. Sud primjećuje da većina spornih primjedbi ili djela nijesu učinjeni u prisustvu podnosioca predstavke niti su usmjereni direktno na njega (vidjeti, *in contrario*, *R.B.*, gore citirana, stav 80). Takođe je jasno da podnosilac predstavke i njegova porodica nijesu fizički povrijeđeni bilo kojim nasilnim činom. Ipak, podnosilac predstavke je naveo da je bilo ponavljanih izraza sa nasilnom namjerom i prijetećeg ponašanja, kao i indirektnih nasilnih radnji, koje bi mogle prouzrokovati utemeljeni strah da se nasilje može zaista upotrijebiti (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Hajduová protiv Slovačke*, br. 2660/03, stav 49, 30. novembar 2010. godine). Konkretno, podnosilac predstavke se žalio takođe na pucanje od strane lica X u noći 26. maja 2009. godine i incident od 22. septembra 2009. godine. Sud će fokusirati ispitivanje na ova dva incidenta.

70. Sud primjećuje u ovom smislu da je tužilac potpuno izostavio pucnjavu od 26. maja 2009. godine iz svog zaključka. Jasno je da se pucnjava dogodila, što su potvrdila lica X i Y, i predmetne čaure su još uvijek bile dostupne, jer su ih sakupili Y i njegova djeca. Ipak, ništa u spisima predmeta ne ukazuje da je bilo što urađeno da se otkrije da li je zaista pucalo lice X, na primjer, uzimajući čaure od lica Y na analizu, provjeravanjem da li je lice X zaista imao oružje i, ukoliko jeste, da li su sakupljeni meci ispaljeni iz tog oružja, i provjerom koji su bili motivi za pucanje.

71. Što se tiče incidenta od 22. septembra 2009. godine, smatralo se da uključuje elemente krivičnog djela ugrožavanja bezbjednosti, a tužilac je zatražio od policije da preduzme neophodne mjere kako bi se našao počinitelj. Jasno je ukazano da bi krivično gonjenje u ovom smislu postalo zastarjelo 22. septembra 2012. godine. Prilikom odbijanja zahtjeva podnosioca predstavke za istragu incidenta, domaći sudovi su utvrdili da dokaze treba da dostavi podnosilac ili policija, koju, navodno, podnosilac predstavke nikada nije pozvao. Kada je podnosilac predstavke uložio prigovor na to obrazloženje tvrdeći da je podnio zvaničnu prijavu i prijavio sporni incident policiji, koja jedva da je snimila nekoliko fotografija sa lica mjesta bez uzimanja bilo kakvih daljih dokaza, sudovi su odbili taj argument jednostavno navodeći da nije na njima da procjenjuju rad policije. Policija je navela tek 2016. godine, što je četiri godine nakon što je krivično djelo postalo zastarjelo, da su “preduzeli mjere posvećujući značajno vrijeme [prijavi]”, ali bez rezultata (vidjeti gornji stav 27). Osim njihovog izlaska na lice mjesta 22. septembra 2009. godine i fotografisanja, u spisima predmeta ne postoji ništa što bi tačno ukazivalo koje su druge mjere preduzete u tom smislu i kada.

72. U ovim konkretnim okolnostima, Sud je utvrdio da gore navedeni tok događaja sam po sebi nije mogao da dovede do utvrđivanja činjenica predmeta, i nije predstavljao dovoljan odgovor na situaciju na koju je uložena prijava. Ukupan rezultat ovih nedostataka u istrazi je bio da su pucnjava i prijetnja od 22. septembra 2009. godine ostali praktično, bez pravnih posljedica, i da podnosiocu predstavke nije pružena potrebna zaštita njegovih prava na psihološki integritet (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Király i Dömötör*, gore citirana, stav 80). On nije mogao imati koristi od implementacije pravnog okvira kojim se pruža efikasna zaštita. Ovo, tim prije, iz razloga što je podnosilac predstavke Rom i musliman, i da nije bio jedan, izolovani incident protiv njega, već više njih, i u smislu prirode ovih drugih incidenata (vidjeti gornje stavove 29-30 i 34-35). Sud je svjestan stalnih konfliktnih odnosa između podnosioca predstavke i njegovih komšija, kao i njegovog doprinosa tim konfliktima (vidjeti gornje stavove 28-35). Ipak, Sud ne smatra da ovi faktori opravdavaju nedovoljan odgovor u odnosu na prijave podnosioca predstavke u vezi sa pucnjavom i prijetnjama.

73. U smislu gore navedenog, Sud smatra da je način na koji su sprovedeni mehanizmi krivičnog prava u konkretnom predmetu od strane pravosudnih organa bio manjkav do mjere koja predstavlja povredu obaveza tužene države na osnovu člana 8 Konvencije (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Sandra Janković*, stavovi 52-58, i *Isaković Vidović*, stavovi 61-64, obje gore citirane) u vezi sa članom 14 Konvencije (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Škorjanec*, gore citirana, stavovi 71-72).

II. NAVODNE POVREDE ČLANA 9 I ČLANA 13 KONVENCIJE

74. Podnosilac predstavke se žalio na osnovu članova 9 i 13 Konvencije koji glase kako slijedi:

Article 9

“1. Svako ima pravo na slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti; ovo pravo uključuje slobodu promjene vjere ili uvjerenja i slobodu čovjeka da, bilo sam ili zajedno sa drugima, javno ili privatno, ispoljava vjeru ili uvjerenje molitvom, propovijedi, običajima i obredom.

2. Sloboda ispovijedanja vjere ili ubjeđenja može biti podvrgnuta samo onim ograničenjima koja su propisana zakonom i neophodna u demokratskom društvu u interesu javne bezbjednosti, radi zaštite javnog reda, zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih.”

Član 13

“Svako kome su povrijeđena prava i slobode predviđene ovom Konvencijom ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su posupala u službenom svojstvu.”

75. Vlada je osporila navode podnosioca predstavke.

76. Sud primjećuje da su ove žalbe povezane sa gore ispitivanim, pa stoga isto tako moraju biti proglašene prihvatljivim.

77. Uzimajući u obzir obrazloženje na osnovu člana 8 u vezi sa članom 14, Sud smatra da nije neophodno da ispituje da li je, u ovom predmetu, bilo povrede člana 9 (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Hoffmann protiv Austrije*, 23. jun 1993. godine, stav 38, Serija A br. 255-C) i člana 13 (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Zorica Jovanović protiv Srbije*, br. 21794/08, stav 80, ECHR 2013).

III. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

78. Član 41 Konvencije predviđa:

“Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani.”

A. Šteta

79. Podnosilac predstavke je tražio 100.001,00 eura na ime nematerijalne štete.

80. Vlada je osporila zahtjev podnosioca predstavke kao proizvoljan, neprimjereno visok i neopravdan, i u suprotnosti sa praksom Suda.

81. Sud prihvata da je podnosilac predstavke pretrpio nematerijalnu štetu koja se ne može dovoljno nadoknaditi samim utvrđivanjem povrede. Praveći procjenu na pravednoj osnovi, Sud dodjeljuje podnosiocu predstavke 6.000,00 eura po tom osnovu.

B. Troškovi i izdaci

78. Podnosilac predstavke je takođe tražio 6.630,25 eura za troškove postupka pred domaćim sudovima i 1.200,00 eura za troškove nastale tokom postupka pred Sudom.

79. Vlada je osporila zahtjev podnosioca predstavke u vezi troškova nastalih pred domaćim sudovima, i ostavila Sudu da procijeni zahtjev u vezi troškova nastalih pred tim Sudom.

80. U skladu sa praksom Suda, podnosilac predstavke ima pravo na nadoknadu troškova i izdataka samo u onoj mjeri u kojoj je dokazano da su oni nužno i stvarno nastali, te da su s obzirom na visinu razumni (vidite *Iatridis protiv Grčke* (pravično zadovoljenje) [VV], br. 31107/96, stav 54 ECHR 2000-XI). U konkretnom predmetu, na osnovu dostavljene dokumentacije i gore navedenih kriterijuma, Sud smatra razumnim da mu dosudi iznos od 5.000,00 eura kao nadoknadu za sve troškove.

C. Kamata

85. Sud smatra da je primjereno da kamatna stopa bude zasnovana na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procenta poena.

SA OVIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* predstavku prihvatljivom;
2. *Utvrdjuje* da je bilo povrede člana 8 u vezi sa članom 14 Konvencije;
3. *Utvrdjuje* da nema potrebe da ispituje žalbu na osnovu člana 9 i člana 13 Konvencije;
4. *Utvrdjuje*
  - (a) da tužena država treba da plati podnosiocu predstavke, u roku od tri mjeseca od dana kada ova presuda postane pravosnažna u skladu sa članom 44 stav 2 Konvencije sledeće iznose:
    - (i) 6.000,00 eura (šest hiljada eura), plus bilo koji porezi koji se mogu naplatiti, na ime nematerijalne štete;
    - (ii) 5.000,00 eura (pet hiljada eura), plus bilo koji porezi koji se mogu naplatiti podnosiocu predstavke, na ime troškova i izdataka;
  - (b) da će se od dana isteka gore pomenuta tri mjeseca do dana isplate obračunavati kamata koja je jednaka najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procenta poena;
5. *Odbacuje* ostatak zahtjeva podnosioca predstavke za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku, u pismenoj formi, dana 5. decembra 2017. godine, na osnovu Pravila 77 stav 2 i 3 Pravilnika Suda.

Stanley Naismith
Registrar

Robert Spano
Predsjednik